THE ISRAELITE PRESS The only Jewish Newspaper of Western Canada.

אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA

Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

דער וואל קאמפיין

די בירגער פון קאנאדע זיינען נים געוויינט געוואָרן צו פעדעראלע וואלן אין מיטן זומער. ביז איצט פלעגן די וואלן פארקומען, ווי א כלל, אין די הארבסט אדער פריע ווינטערדיקע חדשים.

די הייץ פונ'ם זומער קידט וואַרשיינלאך איקא גרויסער מאָס אָפּ דעם אינטערעס פון די ווייליער צו דעם וואל־קאמפיין. א סך מענשן צעפארן זיך דערצו אויף זייערע וואקאציעס, אנטלויפנדיק פון אלע פערזענלאכע און געזעלשאפטלאכע דאגות.

דאך קאן מען נים זאגן, אז דער עולם האט נים קיין אינטערעס צו די וואלן. ביז איצט האבן זיך נאך די לאקאלע וואל־קאמפיינען נים אנטוויקלט אויף א באדייטנדיקן מאסשטאב. — אבער דאס איז א געוויינלאכע זאך אין אלע וואלן: די אמת'ע שלאכט עפנט זיך ערשט א צוויי וואכן פאר די וואלען. אבער די פירער פון די פארטייען פארן שיין ארום איבער'ן לאנד עס־לאכע וואָכן צייט. אין אומעטום קריגן זיי גוטע באזוכן ביי די פארזאמלונגען וואס זיי אדרעסירן.

דער איצטיקער קאמפיין איז דערצו דער ערשטער פעדעראלער וואל־קאמפיין אין קאנאדע, אין וועלכן די ראדיאָ שפילט א גרויסע ראָל. קיינמאָל אין דער געשיכטע פון קאנאדער וואלן, האבן די וויכטיקערע פאליטישע רעד־נער נאך נים געהאט אזעלכע ריזיקע אוידיענצן. די ראדיאָ, מיט דער הילף פון ראדיאָ פארבינדונגען, צעטראגט א סך פון די רעדעס איבער אלע ווינקע־לאך פון לאנד, איינשליסנדיק אזעלכע פארוואָרפענע פונקטן, וואָס וואָרטן אנדערש קיינמאָל נים געהאט קיין געלעגענהייט צו הערן די רעדעס פון די אָנגעזעענע פאָליטישע פירער. אפילו די וואקאציאָניסטן אין זייערע איזאָ־לירטסטע זומער פלעצער אין זומער קעמפס קאָנען זיך פון אָט די רעדעס נים אויסבאהאלטן, ווען זיי זאָלן דאָס אפילו וועלן.

אויף וויפיל די פאָליטישע פראגען ווערן בכלל קלערער, און נים מער פארפלאָנטערט פון קאמפיין רעדעס, אויף אזוי פיל ווערן די ווייליער אין דעם דאָזיקן קאמפיין אפשר נאך מער זיך באקאָנען ווי ווען פריער מיט די פראָ־געס וואָס שטייען אויפ'ן סדר־היום אין וועלכע זיי וועלן אין א פאָר וואָכן ארום דארפן אנטשייידן מיט זייערע שטימען.

א דאנק די נייע מעטאָדן לויט וועלכע די ווייליער זיינען פארדעגים־טרירט געוואָרן פאר די וואלן, איז זייער צאָל אויף די ליסטן שטארק פאר־גרעסערט געוואָרן. און דערפאר, נים געקוקט אויף די זומערדיקע היצן, קאָן מען דערוואַרטן די גרעסטע צאָל ווייליער ביים שטים־קאַסטן זוילי 28טן, אין דעם טאָג פון די וואלן.

"צווילייזירטע געפארן"

א גארט־ענדער ווינציפעגער פרוי איז מיט צוויי אָוונטן צוריק געזעסן אין איר הויף, ביי אירע בלומען. אין האט געמיטלאך געשמועסט מיט אירע געסט. ווייניק האט זי געקאָנט דערוואַרטן, אז וועלכע עס איז געפאר לויערט אויף איר אין א שטאָט און אין א געזעלשאפט, וואו דאָס לעבן פון א מענשן ווערט באטראכט פאר א הייליקייט. און וואו די אָרגאניזירטע געזעלשאפט שטריינגט אָן אלע אירע כחות צו פארהיטן דאָס מענשלאכע לעבן.

אָבער דער מלאך־המות, אין געשטאלט פון אן אוטאָמאָביל, האט זי דארטן אויך דערגרייכט. אלע זיכערקייט מיטלען האבן נים געהאָלפן: איר לעבען איז פלוצלונג אויסגעלאָשן געוואָרן, איבערריסנדיק איר געמיטלאכן שמועס אינמיטן . . .

עס זיינען געווען יענערס אין רייזנדיקע אין די ווילדע געגנדן פון דער וועלט. וואָס האבן דערקלערט, אז אין יענע ווילדע געגנדן, מענשן, ווילדע חיות און א ווילדער נאטור, איז דאָס מענשלאכע לעבן מער געזיכערט, ווי אין די ציוויליזירטע שטעט. וואו יעדער מענש איז ארומגערינ־גלט מיט לעבנס־געפארן אויף טרוט און שריט, און וואו מען קאָן קיין גאס נים דורכגיין, נים ריסקירנדיק מיט'ן לעבן.

דאָס איז א גזמה. עס איז אמת, אז אין דער ציוויליזירטער שטאָט מוזן דעם מענשנס נערוון זיין שטענדיק געשפאנט, אויסצומידן געפארן. זאָל זיך איינער פארטראכטן דורכגייענדיק א גאס, קאָן ער אין איין מינוט פאר־וואנדלט ווערן אין קרעפל־פלייש. אָבער דערפאר האָט זיך ביים ציוויליזירטן מענשן אנטוויקלט א שטארקער פארהיטונגס אינסטינקט, וואָס העלפט אים פאקטיש אָן זיין באוואוסטזיין אָפּהיטן זיך פון די ציוויליזירטע געפארן, פונקט ווי דער ווילדער מענש האָט אנטוויקלט אן אינסטינקט וואָס פארהיט אים פון זיינע נים־ציוויליזירטע געפארן.

דער אונטערשייד צו גונסטן פון דער ציוויליזאציע איז, וואָס בעת אין די ווילדע געגנדן זוכן דעם מענשנס שונאים זיין לעבן, זוכט אין דער ציוויי־ליזירטער געזעלשאפט, יעדער איינער אויסצומיידן פאלן, וואו ער זאָל באַרוי־בען דעם צווייטנס לעבן (נים ריידנדיק וועגן פשוט'ע באנדיטן, אין מלחמות וואו דאָס מענשלאכע לעבן ווערט הפקר).

דערפאר אָבער האָט דער ציוויליזירטער מענש צו נאָן מיט טויטע מאשינען, דעם קאָנטראָל אויף וועלכע ער קאָן נים האָבן פולשטענדיק. דער טויט פון דער דערמאָנטער פרוי איז ליידער איינער פון די אומגליקן, קאָנען וועלכע קיינער קאָן נים זיין געזיכערט.

די נייע אנטיסעמיטישע עקספעדיציע אין פוילן

די אנטיסעמיטישע סטודענטן אין פוילן האבן זיך אין א נאָוויגע ווי־דער צעהוליעס, און די צייטונגען ברייגנגען אונז ידיעות וועגן צוויי זייער ערנסטע אטאקעס אויף אידן. — אין קאָוועל, וואו צענדליקער אידן זיינען פארוואונדעט געוואָרן, אייניקע פון זיי זייער ערנסט. אין אידישע פענסטער זיינען צעבראָכן געוואָרן. — אין אין פאָזען, וואו די עקסצעסן זיינען געווען פון עטוואָס א לייכטערן כאראקטער, אפשר בלויז דערפאר, ווייל אין פאָזען זיינען שוין כמעט ווי נים קיין אידן, אויסער די וואָס קומען אהין פאר זייערע געשעפטן.

דער אויסברוך קומט אין א צייט, ווען די דעמאָקראטישע כחות פון לאנד האָבן אויפגעהויבן א ביטערן קאמף קעגן דער דיקטאטור פון פילסוד־סקין, וואָס האָט פארפירט דאָס לאנד אין אן עקאָנאָמישן אָפּגרונט. די אנטי־אידישע אויסברוכן פון די "נאציאָנאל דעמאָקראטישע" סטודענטן זיינען קאָנטיק געצילט פון די רעאקציאָנערן צו דינען ווי א ווידער־געוויכט קעגן די אָנשטריינגונגען פון די דעמאָקראטישע כחות.

דאָס מיינט נים, אז די רעאקציאָנערן ווילן דערמיט שטיצן פילסוד־סקיס דיקטאטור. זיי באקעמפן זי נאָך מער, ווי דער צווייטער צד, ווייל פאר זיי איז זי נים גענוג רעאקציאָנער און גראָבט נאָך נים גענוג אונטער די עקזיסטענץ פון די אידישע מאסן.

זיי ווילן אָבער אויפ'ן וואָג־שאָל אוועקלייגן זייער מאכט, און אינ'ם קאמף וואָס אנטוויקלט זיך פרובירן געווינען די הערשאפט איבער'ן לאנד, ווי אין אלע אזעלכע פאלן, זיינען די אידן די ערשטע קרבנות. — אי דער־פאר וואָס די אנטיסעמיטן האָבן זיי פיינט, אי ווייל זיי זיינען שוצלאָז, אי ווייל מיט די אטאקעס אויף זיי קאָן מען מאכן מוטנע דאָס וואסער צו כאַפּן פיש . . . .

ווי אזוי זיך אויסצוהיטן ביים באָדן און ביים שווימען

באָדן זיך אין ים אָדער אין א טייך זומער צייט איז זייער געזונט און אויך אנגענעם. שווימען און אָפּ'טובל'ען זיך אין וואסער איז זייער א גוטע איבונג פאר'ן גאנצן קערפּער. צו דער זעלבער צייט דארף מען אָבער זען צו זיין פאר־זיכטיק.

יעדן זומער קומען אָבער פאר פילע אומגליקן ביים באָדן זיך. יעדן יאָר קו־מען אום אכט טויזנט מענשן, וואָס וועד־רען דערטרונקען ביים באָדן זיך אָדער ביים שווימען. די מערסטע פון זיי — קינדער און יונגעלייט.

עס איז מערקווירדיק, אז פילע פון די, וועלכע ווערן דערטרונקען, זיינען דוקא גוטע שווימער. און דאָס איז מערסטנ־טייל דערפאר, ווייל זיי האלטן צופיל פון זיך אלס שווימער און ווילן זיך ארויסצייגן. זיי קריגן קרעמפּן, פילן זיך קאלט מיט אמאָל, אָדער זיי ווערן אויס־געמאטערט, ווייל זיי האבן געוואגט צו שווימען צו ווייט און איבער זייערע כאחות.

עס איז דערפאר וויכטיק צו זיין מע־סיק פון פריער וויסן ווי לאנג איר קאָנט בלייבן אין וואסער און ווי לאנג איר קאָנט שווימען, איידער איר מאטערט זיך אויס.

וואסער, וואו עס איז מער ווי פינף פוס טיף, דארף זיין אָפּגעצאמט מיט שטריק, ווי דאָס געזעץ שרייבט פאר אין ניו־יארק און אין אנדערע שטעט.

נייט נים אריין אין וואסער גלייך נאָך א שווערן מאָלצייט.

שווימט נים, אויב איר זייט אויסגע־מאטערט אָדער ווען איר פילט זיך עפּעס נים מיט אלעמען.

מענשן וועלכע האבן א נויגונג צום חלש'ן, אָדער חולי־נופל (עפּילעפּטישע פאלן), זאָלן זיין אָפּגעהיט אין שווימען.

מענשן וואָס ליידן פון הויכן בלוט־דרוק, פון הארץ־קראנקהייט אָדער פון נירן־קראנקהייט, זאָלן פריער פרעגן א דאָקטאר און זיין זאָלן אין וואסער צופיל נים פארבלייבן.

שווימט נים אליין, נאָר געפינט זיך בעסער אלעמאָל נאָענט צו אנדערע מענ־שען, וואָס באָדן זיך זיי זאָלן אויך קאָנען העלפן אין א נויט. פּרואווט אויך נים אויסצוגעפינען ווי טיף א פלאץ איז.

שיפלען זיך האָט נים ווייניקער געפאר ווי באָדן זיך. די הויפּט געפאר איז וואָס א שיפל איז איבערגעפאלן, אָדער ווי עס זיינען נים־א געזונט "לייף־סיווערס פאר די פאסאשירן אויף די עקסקורשאָן שי־פען, ווי דאָס פלעגט אמאָל זיין דער פאל. איצט קומען אזוינע עקסידענט־אויף די שיפן פאר גאנץ זעלט.

דער גרעסטער אומגליקן אויף שיפ־לאך קומען דורך דעם, וואָס אָפּט גע־פינט זיך א חכם, וואָס מאכט שפאסן און הויבט אָן טריסלען די שיפל. אזא חב־רה־מאן ווארט ביז די שיפל איז שוין ווייט ארויס און ער הויבט אָן דאָן צו פּראָוווען זיינע שטיק. טאָמער געפינט זיך אימיצער וועלכער עס פּראָטעסטירט קענן דעם, וועט ער נאָך פון אים אויך אָפּלאָכן אלס פחדן. דער זעלבער חברה־מאָן, וועלכער האָט זיין דזשאָב שוין אָפּ־געטאָן אין דער שיפל קערט זיך איבער, וועט ער אליין זיך דאָטעווען, אין מעדיק, אין נים פּרואוון ראָטעווען די, אויף וועמען ער האָט געבראכט דעם טויט. מיידט אויס זיך צו זעען אין א שיפל מיט אזוינע שפאס־טרייבער.

מיידט אויס זיך צו בייטן מיט אייע־רע זייד־פלעצער, ווען איר זייט שוין ווייט אוועקגעפאָרן אין אייער שיפל, פאָרט נים אין א "קאנו' (א שמאָלע שי־פעל אזא), סיידן איר קאָנט גוט שווימען ווייל זיי קאָנען זיך גרינג איבערקערען.

מענשן ווערן דערטרונקען דורך דעם, וואָס זיי ציען אריין וואסער אין מאָגן און אין די לונגען דורכ'ן מויל און נאָז. עס איז כמעט אומעגלאָך זיך אויסצו־היטן, אז וואסער זאָל נים אריין אין האלז און אין נאָז. איר דארפט זיך היטן, עס זאָל ווייטער נים אריין, און סיידן איר ציט עס אליין נים אריין, וועט דאָס נים פארקומען אויף.

עס איז דערפאר נויטיק צו האָבן אב־סאָלוט זעלבסט קאָנטראָל איבער זיך, ווען מען איז אין שווימען. — מיינט א אָדער סאָפּאזמען צו אטעמען — מיינט א זיכערער טויט. דער דורכשניטלאכער מענש וועט טאקע פארלירן זיין זעלבסט קאָנטראָל, דער קאָפּ וועט זיך אראָפּלאָזן אין וואסער, וועט אָנפילן זיין מאָגן און מאכן שווערער דורך דעם דעם אונטערשטן טייל פון זיין קערפּער, בין ער הויבט אָן צו זינקען. דאָס־אומגליק דערצו איז נאָך, וואָס אין אונז ליגט א אומבאוואוסטזיניקער אינסטינקט צו פּרואוון אטעמען, און דאָס אליין פירט דעם מענשן, וועלכער טרינקט זיך, צו מאָ־כען זיינע ערנסטע פעלערן. אנשטאט צו טאָן אלץ און איינהאלטן זיין אטעם, פּרואווט ער נאָר אטעמען אונטער'ן וואס־סער און דערמיט מאכט ער זיין לאגע ערגער.

ווען איר זייט אין געפאר פון דער־טרונקען ווערן, לאָזט זיך נים באהערשן פון א פאניק געפיל און קעמפט מיט זיך צו ראטעווען. אנשטאט דעם קערט זיך אי־בער אויפ'ן רוקן, הויבט אָן ארבעטן מיט די פיס און זעט זיך אזוי רואיקערהייט צו האלטן אויפ'ן וואסער ביז איר האָט צוריק געוואונען אייער קאָנטראָל. אין א צושטאנד פון פאניק קאָן א מענש אפי־לו נים פּרואוון מאכן אָן אנשטריינגונג צו ראטעווען זיין לעבן.

ווען איר ווילט ראטעווען א מענשן, וועלכער האלט זיך אין טרינקען, גייט בעסער צו אים פון הינטן. לאָזט אים נים ער זאָל אייך אָנכאַפּן, ווייל ער קאָן אייך דאָן מיטשלעפּן צום טויט. האלט אים ביים קאָפּ אָדער ביי די האָר און שלעפּט אים נאָך זיך. ווען מען האָט דעם קרבן שוין געבראכט צום ברעג, פארגעסט נים, אז דער, וואָס האָט אים געראטעוועט קאָן דאָן, אויסגעמאטערט — אליין זיך אויך נויטיקן אין הילף.

מיר בויען

פון דר. מ. זאנגראָדסקי

עס מעגן אונזערע "גוטע פריינט" זו־כען פארשיידענע רייגע און אנדערע מיט־לען און רפואות ווי אזוי צו פארקלענערן אונזער נאציאָנאלע היים. עס מעגן קאָמי־טעטן און מיניסטאָרן אויסטייטשן ווי זיי ווילן די דעקלעראציע איבער דער נאציי־אָנאלער היים, — אונזער ארבעט שטערט עס נים און מיר בויען! מיר בויען כמעט אין אלע ווינקעלאך פון אונזער לאנד, מיר בויען אין מרחביה, אין בית אלפא, אין גבת, אין מזרע, אין יאדשור, אין שריד, אין משטר העמק, אין כפר גוז, אין חשרון, אין תל־יוסף, אין עין־חרוד, אין רמתים, אין מגדיאל, אין שילריה, אין נחליאל, אין נחלל, אין כפר יחזקאל, אין בני ברק . . .

זאָל איך איבערדעכענען די אלע פונק־טן וואו דער קרן היסוד גיט מיטלען אויף בויען? דאָס וועט זיין א צו שווערע ארבעט: דער קרן היסוד גיט מיטלען צום בויען דורך פילע רייען; אין פארשיידענע וועגן גייען די מיטלען. פון קרן היסוד אין לאנד אריין צום אויפבוי פון אונזער נאציאָנאלער היים. ערשטנס דורך דער אפּטיילונג פאר קאָלאָניזאציע, אויף אונ־זער שפּראך אין ארץ־ישראל: "מחלקות החתישבות" פאר באזעצן אונזערע ברי־דער אויף ערד; דאָס איז דער גרעסטער חלק פון דער הומאה אויף בויען; נאָכדעם קומט די דערציאונגס אפּטיילונג, ביי אונז "מחלקת החנוך"; דאָ מוז מען אויך שטענדיק, אָדער נים בויען, אָדער איינפי־רען פילע סאנטאָרע אָדער אנדערע פאר־בעסערונגען; דאָן קומט די אפּטיילונג פון אימיגראציע, דאָס איז מחלקת העליה; די אפּטיילונג פון געזונטהייט און פיל אנ־דערע, אָט דורך די אלע דעפּארטמענטן אָדער מחלקות צעשפּרייט זיך די ארבעט פון בויען אין דעם גאנצן לאנד, און עס איז כמעט ניטאָ קיין איינציקער פונקט אין גאנץ ארץ־ישראל וואו עס געפינען זיך אונזערע ברידער מען זאָל דארט נים בויען, נים פארניכטן, נים אויסבעסערן, נים מאכן קיין פּראָיעקטן אָדער פארמעס־טונגען אָדער אויסבעסערונגען און א. וו.

און עס איז כדי צו וויסן וואָס בויט מען. א פּרוווטער מענש בויט זיך א היים און אין זיין היים האָט ער אלץ: אין דארף בויט מען קודם כל א שטאל און דערמיט האָט ער זיין געביידע אינווענ־טאר פארטיק; דער קרן היסוד מוז אנ־דערש בויען, וואָרום אונזער גאנצע אר־בעט אין ארץ־ישראל איז אנדערש ווי אין דער גאנצער וועלט. דאָ וויל מיר אז דער קאָלאָניסט זאָל זיין ווירטשאפט פי־קעל לאנד און פון זיין הויף ציען זיין חיונה. ער זאָל לעבן ווי א מענש און זאָל אויך קאָנען דערציען געזונטע און געביל־דעטע קינדער און ער זאָל קאָנען אויך האלטן א גוטן ארבעטער, אויב די אר־בעט איז פיל און שווער פאר דער איינ־ציקער משפחה אליין און זי מוז צודינגען אן ארבעטער, און כדי די ווירטשאפט זאָל אויף דעם אלעמען טראָגן מוז מען זי בויען אנדערש. אויסער הייזער צום וואוינען מעגן דער דור קרן אויפבויען אן א גוטע מאָדערנע שטאלן פאר די בהמה (וואָס ארבעטן) און פאר די קי מיט די קעלבער; מען מוז האלטן הינער, און נים עפּעס אבי וועלכע אנדערע מאָס האָט זיי אין גאָרנישט נים, נאָר ראסן־הינער, וואָס לייגן א סך און גרויסע אייער און דערצו מוז מען בויען דוקא נים־מאָדערנע הינער שטאלן מיט א סך זון און לופט און מיט סאנטארע איינריכטונגען. און ווען נים מיט ווייל די פעלדער און גערטנער זאָלן טראָגן א סך און גוט מוז מען זיי. מיסטיקן און בען מוז הינטן דעם מיסט פון די חיות און פון די עופות, אז דער רעגן זאָל זיי נים אויסוואשן, און די זון זאָל זיי נים אויסברענען און די פליסקיקייטן וואָס זיי־נען דאָ אין די פארשיידענע מיסטן זאָלן נים ארויס פון דעם מיסט און אריין אין דער ערד; און דאָס אלץ צו פארהיטן מוז מען בויען מיסט־גרובן און אזא מיסט־גרוב וואָס זאָל פארהיטן פון רעגן, זון און ערד קאָסט אמאָל מער ווי די שטאל.

מ'בויט הייזער צום וואוינען אין בית־אלפא (השומר הצעיר), אין רמתים, אין מגדיאל און א. וו. די גרויסע קבוצה פון "השומר הצעיר" אין בית אלפא האָט ביז איצט געוואוינט אין באראקעס: די באראקעס זיינען אויך געווען נים שלעכט אָבער צו הייזער קומען זיי געווען נים; מען האָט ביז דער לעצטער צייט נים גע־וואוסט וואו וועט זיין דער ריכטיקער אָרט פאר דער קאָלאָניע, ווייל מען האָט נאָך נים געהאט געענדיקט די באוואסע־רונג און דעם צוקויף פון נאָך ערד. אין אז די זאָך איז כמעט געענדיקט, בויט כען שוין עטלאכע גרויסע הייזער גוט־געפּלאנטע, אז עטלאכע משפחות זאָלן קאָנען האבן דירות. אין זיי; און צוליב דעם וואָס פאר קינדער בויט מען באזונ־דערע ווייזער, זיינען די נייע וואוינונגען גוט און ביליק; יעדע משפחה פארשפּארט האבן באזונדערע צום עסן; דאריבער קאָנען שלאָף צימער זיין היגיעניש געבויט. דאָס איז א סארט הייזער וואָס ביז היינט האָ־בען מיר נים געהאט קיין באגריף פון זיי־נאר מיט דעם לעבן פון די קבוצות האָט זיך אויסגעארבעט דער טיפּ הייזער.

קינדער הייזער בויט מען אין מזרע, אין תל־יוסף, אין עין חרוד און א. וו. און די קינדער הייזער זיינען זייער א וויכטי־קע זאך אין אונזער קאָלאָניזאציע. מיר אלע פון גלות האבן נים געוואוסט דערפון און מיר זיינען כמעט אלע נים גוט קער־פּע־לאך אנטוויקלט; ווער האָט געקלערט איבער קינדער היגיענע, איבער דערציי־אונג. ווער האָט געזאָרגט דאָס קינד זאָל זיין געזונט גייסטיק און קערפּערלאך. די דערציאונג, ווערלע אונזערע קאָלאָניסטן האבן באקומען אין גלות מאכט זיי נים פעאיק איבערצוטראָגן אָט די אלע שוע־ריקייטן וואָס די קאָלאָניזירונג פון א וויסט לאנד פאדערט: און ווען נים די הויכע גייסטיקע אנטוויקלונג פון אונזע־רע חלוצים, און ווען נים זייער גרויסטייס מקריב צו זיין זייער געזונט און לעבן פאר דעם לאנד'ס אנטוויקלונג, וואָלטן זיי מיט זייערע נים גוט אנטוויקלטע קערפּערס גיך געפאלן אין זייער מלחמה. אונזער פליכט איז איצט אויסצוהאדע־ווען א נייעם דור, וועלכער דארף זיין פון קינדווייז אָן, פון ווינעלע, געזונט און גרייט צו ארבעטן שווער און פירן דעם קאמף פאר דער עקזיסטענץ מיט קער־פּערלאכע און גייסטיקע קרעפטן; און אט דאָס פאדערט באזונדערע איינריכטונגען אין די הייזער און דאָס קאָן מען נים מא־כען אין יעדער הויז אין דארום מוז מען בויען ספּעציעלע קינדער־הייזער; די הייז־ער קאָסטן א סך געלט און דער קרן היסוד גיט דאָס געלט, ווייל די קינדער הייזער זיינען די בעסטע און שטארקסטע שטיינער צום אויפבוי פון אונזער נאציי־אָנאלער היים.

מען בויט אויך א קינדער־גארטן (נהלל און א. וו.) און שולן (כפר יחזקאל און אנדערע) און די "גניי־ילדים" און די "בתי־ספר". זיינען דאָך די ריכטיקע ווייי־טערע אנטוויקלונג פון די קינדער־הייזער; ווען דאָס קינד ווערט עלטער מוז עס האָ־בען א שול; דאָס זעט מען אין די גרויסע קאָלאָניעס, צום ביישפּיל אין עין חרוד, וואו עס זיינען שוין דאָ א הונדערט און צוואנציק קינדער פון פארשיידענעם על־טער.

מען בויט שטאָלן פאר בהמות, הינער שטאָלן און נאָך פיל אנדערע וויכטיקע ווירטשאפטלאכע געביידעס. כמעט אין אלע קאָלאָניעס: אין מרחביה, אין גבת, אין מזרע, אין שריד, אין משמר העמק, אין כפר גוז, אין חשרון, אין תל־יוסף, אין עין חרוד, אין מגדיאל, אין שילריה, אין נחליאל, אין נחלל, אין כפר יחזקאל, אין בני ברק, אין בית אלפא, אין בית־אלפא (השומר הצעיר), אין רמתים, אין מגדיאל